

492.

Na osnovu člana 10 stav 3 Zakona sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 51/08 i 18/14), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, uz saglasnost Ministarstva zdravlja, donijelo je

**PROGRAM
MONITORINGA POST-REGISTRACIJSKE KONTROLE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA ZA
2020. GODINU***

Programom monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: Program) određuju se vršioc, broj i vrsta uzoraka, način uzimanja uzoraka, vrsta ispitivanja i kontrolne liste za pesticide.

Cilj Programa je provjera ispravnosti sredstava za zaštitu bilja u prometu i upotrebi na osnovi odabranih aktivnih supstanci koje se nalaze na tržištu i/ili pri upotrebi radi provjere jesu li njihove fizičko-hemijske osobine u skladu sa rješenjima o registraciji i etiketom koja ih prati u prometu i/ili upotrebi. Svaka promjena u sredstvu za zaštitu bilja može dovesti do promjene efikasnosti sredstva ili opasnosti za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu, kao i primjena koja nije u skladu sa datim uputstvom.

Program ima za cilj utvrđivanje nepravilnosti i njihovo otklanjanje, radi sprovođenja pravovremenih aktivnosti odnosno njihovo povlačenje iz prometa u cilju otklanjanja potencijalne opasnosti za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu. Programom se obuhvataju uzorci najzastupljenijih (dominantnih) šarži sredstava za zaštitu bilja aktivnih supstanci prisutnih na tržištu kako bi se stvorila jasnija slika o ispravnosti određenog sredstva za zaštitu bilja.

Program post-registracijske kontrole vrši se radi provjere ispravnosti sredstava za zaštitu bilja u prometu, kao i provjere da li su njihove fizičko-hemijske osobine u skladu sa rješenjima o registraciji i na etiketi i da li se upotrebljavaju u skladu sa datim uputstvima.

Program je osmišljen tako da obuhvata aktivnu supstancu i sredstvo za zaštitu bilja, što daje bolji uvid u ispravnost i usklađenost sa rješenjima o registraciji na većem broju uzoraka. Pri izboru aktivne supstance uzimaju se u obzir slijedeći faktori: broj sredstava za zaštitu bilja koja sadrže tu aktivnu supstancu, zastupljenost na tržištu, upotreba, nepostojanje podataka o ispitivanju kvaliteta i ispravnosti sa našeg tržišta i dostupnost analitičkih metoda. Program obuhvata sredstva za zaštitu bilja na osnovu aktivnih supstanci odnosno po potrebi i druge aktivne supstance navedene u Listi aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja:

Naziv aktivne supstance, identifikacioni brojevi / Common Name, Identification Numbers CAS (Chemical Abstracts Service) CIPAC (Collaborative International Pesticides Analytical Council)	Čistoća / Purity	IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) naziv	Namjena / Category	Rok odobrenja / Expiration of inclusion
Azoksitrobin CG/ Azoxystrobin EN CAS N° 131860-33-8; CIPAC N° 571	≥ 930 g/kg maks. sadržaja toluena 2 g/kg maks. sadržaj Z-izomera 25 g/kg	Methyl (E)-2-{2[6-(2-cyanophenoxy)pyrimidin-4-yloxy]phenyl}-3-methoxyacrylate	FU	31/12/2024
Acetamiprid CG/ Acetamiprid EN CAS N° 160430-64-8; CIPAC N° nije još dodjeljen	≥ 990 g/kg	(E)-N1-[(6-chloro-3-pyridyl)methyl]-N2-cyano-N1-methylacetamide	IN	28/02/2033
Pirimifos-metil CG/ Pirimiphos-methyl EN CAS N°29232-93-7; CIPAC N° 239	> 880 g/kg	O-2-diethylamino-6-methylpyrimidin-4-yl O,O- dimethylphosphorothioate	IN	31/07/2020

Uzorci se uzimaju sistemom slučajnog uzorka, a u skladu sa analizom rizika i na osnovu postojanja dosadašnjih dokaza o nepravilnostima, kako slijedi:

Sistem rangiranja prioriteta	
Monitoring	Vrsta monitoringa
Nizak nivo prioriteta: -ne postoji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); -nizak nivo očekivanih nepravilnosti; -upotreba je manje zastupljena.	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija.
Srednji nivo prioriteta: -postoji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); -očekivana pojava nepravilnosti; -upotreba većim dijelom zastupljena; - narastajući priliv i promovisanje upotrebe iz novih izvora.	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija, radi praćenja prethodnih rezultata.
Visok nivo prioriteta: - skoriji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); - dokaz da upotreba može biti opasna za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu; - očekivana pojava promjene efikasnosti sredstva odnosno neefikasnosti, a koja je od izuzetnog značaja za neku primjenu.	Godišnji monitoring za sredstva za zaštitu bilja sa značajanom upotrebom i/ili ciljani monitoring za identifikovane probleme.

Parametri koji su uzeti u obzir prilikom izrade programa su:

- broj korisnika;
- statistički podaci o potrošnji: zastupljenosti na uvozu;
- upotreba u poljoprivrednoj proizvodnji;
- upotreba na nepoljoprivrednim površinama;
- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- registrovana sredstva za zaštitu bilja;
- broj skladišta, veleprodaja, uvoznika i maloprodaja sredstava za zaštitu bilja.

Uzorke sredstava za zaštitu bilja uzimaju fitosanitarni inspektori u skladu sa Kontrolnom listom 1.

Prilikom uzimanja uzoraka inspektor popunjava obrazac koji je sastavni dio ovog programa i koji prati uzorak i prilaže se uz izvještaj o ispitivanju koji ovlašćeno pravno lice dostavlja organu uprave nadležnom za fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava).

Ispitivanje uzoraka vrše ovlašćene laboratorije u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.

Ovlašćene laboratorije izvještaj o ispitivanju sa rezultatima ispitivanja dostavljaju inspektorima koji su uzeli uzorak i Upravi.

Izvještaji o ispitivanju, osim rezultata ispitivanja treba da sadrže i kvantifikovane podatke o izvršenim ispitivanjima koje su korišćene u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta odnosno navodi se što je analizom utvrđeno uz obrazloženje tog rezultata.

Ispitivanje uzoraka se vrši se u skladu sa Pravilnikom o metodama za ispitivanje pesticida ("Službeni list SRJ", broj 63/01).

Ukoliko uzeti uzorci ne ispunjavaju utvrđene uslove, ponoviće se uzimanje uzoraka na zahtjev laboratorije.

Parametri koji će se analizirati za sredstva za zaštitu bilja na osnovu aktivne supstance su:

- izgled i boja sredstva;
- pH-vrijednost;
- zapreminska masa;
- stabilnost pjene;

- suspenzibilnost;
- granulometrijski sastav-test na vlažnom situ;
- određivanje aktivnih supstanci u sredstvima za zaštitu bilja, detaljna analiza formulacije.

Najmanja jedinica uzorka: original pakovanje u prometu.

Preporučena količina sredstva u jednom uzorku: 100 ml ili g.

Za sprovođenje Programa odgovorna je Uprava, a aktivna supstanca i broj uzoraka može se mijenjati odnosno povećati prema sredstvima utvrđenim Programom fitosanitarnih mjera, na osnovu mogućeg rizika u skladu sa datim parametrima.

Fitosanitarni inspektori uzimaju uzorke prilikom uvoza i u objektima registrovanim za promet sredstava za zaštitu bilja na veliko i malo. Ako se prilikom uzimanja uzorka zahtijeva naknada za uzete uzorke, faktura se ispostavlja Upravi, po tržišnoj cijeni na dan uzimanja uzorka, uz fakturu se prilaže i zapisnik inspektora koji ukazuje na zahtjev za naknadu uzetih uzoraka.

Za neispravne uzorke preduzimaju se odgovarajuće propisane mjere u skladu sa zakonom.

Nosioći (Uprava) i izvršioći programa (inspekcija i laboratorije) obvezni su u skladu sa svojim nadležnostima napraviti izvještaj o sprovođenju Programa:

- Ovlašćena laboratorija – izvještaj o izvršenim ispitivanjima uzoraka i rezultatima laboratorijskih analiza;
- Odsjek za fitosanitarnu inspekciju – izvještaj o sprovođenju plana uzorkovanja, broju uzetih uzoraka i preduzetim inspekcijskim mjerama za svaki neispravni uzorak;
- Odsjek za sredstva za zaštitu bilja – završni izvještaj o sprovođenju Programa.

Troškovi za sprovođenje ovog programa, sa poštanskim troškovima nastalim po osnovu ovog programa padaju na teret Uprave.

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su Budžetom Crne Gore za 2020. godinu na poziciji 2622 Program: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (na poziciji 4149 ostale usluge) prema Programu fitosanitarnih mjera za 2020. godinu.

Ovaj program objaviće se u “Službenom listu Crne Gore”.

* U ovaj Program prenešena je obaveza, sprovođenja, praćenja i vršenja službenih kontrola, propisana članom 68 Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i ukidanju Direktive Savjeta 79/117/EEZ

Broj: 05-312/20-1975/4

Podgorica, 9. marta 2020. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Obrazac o uzorkovanju sredstava za zaštitu bilja u prometu

PODACI O UZORKOVANJU	
Naziv naručioca uzorkovanja	
Datum uzimanja uzorka	
Mjesto uzimanja uzorka	
Ime i prezime službenog lica koja je izvršilo uzorkovanje (<i>čitljivo navesti</i>)	
Telefon za kontakt	
PODACI O UZORKU	
Naziv sredstva za zaštitu bilja	
Proizvođač	
Zastupnik (<i>ako je primjenjivo</i>)	
Aktivna supstanca/supstance (<i>navesti samo naziv</i>)	
Veličina pakovanja	
Broj šarže/lota	
Datum proizvodnje (<i>zaokružiti</i>)	a) originalno otisnut datum proizvodnje: b) ostalo (<i>navesti</i>):
(<i>Zaokružiti</i>)	a) originalno utisnut rok upotrebe: b) ostalo (<i>navesti</i>):
Razlog uzimanja uzorka	a) Program postregistracijske kontrole (formulacija) b) ostalo (<i>navesti</i>)
Ime i prezime službenog lica koje je izvršilo uzorkovanje (<i>velika štampana slova</i>)	
Potpis službenog lica koje je izvršilo uzorkovanje	